

MENS IN BEELD

Herman Havekes Unie van Waterschappen / Water Governance Centre

Water governance systeem als voorbeeld voor de rest van de wereld

CV

1954

1978

1979

1984

2008 - 2011

2009

2009

2010

2011

2013

Herman Havekes

Geboren in Utrecht

Afgestudeerd in Nederland's recht in Utrecht

Rijkswaterstaat, Hoofddirectie van de Waterstaat, Den Haag

Unie van Waterschappen (UvW) in Den Haag.

(op partime basis naast werk bij UvW Projectleider Waterwet , gedetacheerd bij DG Water.

Gepromoveerd aan de Universiteit Utrecht op een proefschrift over de institutionele omwenteling van het waterschap in de afgelopen vijftig jaar.

Onderscheiden met de Schilthuispenning.

Samen met Marleen van Rijswijk het boek "Waterrecht in Nederland" uitgebracht.

(waarvan dit najaar herziene druk verschijnt

Op parttime basis verbonden aan het in Den Haag gevestigde Water Governance Centre (WGC)

Samen met Maarten Hofstra, Andrea van der Kerk en Bart Teeuwen auteur van het WGC-boek "Building Blocks for Good Water Governance".

Door Olav Lammers

Herman Havekes Unie van Waterschappen / Water Governance Centre

Eind van dit jaar is hij 30 jaar in dienst van de Unie van Waterschappen in Den Haag. Werd destijds als jurist gevraagd te solliciteren toen hij 5 jaar werkzaam was bij de Hoofddirectie van Waterstaat. Wordt alom geroemd voor zijn juridische kennis op gebied van de waterstaat en vooral het fenomeen waterschappen. Promoveerde in 2009 aan de Universiteit Utrecht op een proefschrift over de institutionele omwenteling van het waterschap in de afgelopen 50 jaar. Is bijna 3 jaar gedetacheerd geweest als projectleider Waterwet bij DG Water. Publiceerde heel veel op het terrein van het water(schaps) recht en ontving daarvoor de Schilthuispenning. Is tevens verbonden aan het Water Governance Centre in Den Haag. Maar Herman Havekes (1954) is bovenal een nuchtere, bescheiden en aimabel persoon, wars van dikdoenerij.

'Tis wat, 30 jaar UvW. Nooit eens iets anders geambieerd?

(Schertsend): "Ik zeg altijd: niemand wil mij hebben, maar aan de andere kant, het is 'hier' verrekke leuk en zeer interessant. Er is weinig waar in zo'n relatief korte tijd zoveel veranderd is als in het waterbeheer en vooral binnen de waterschappen. Ik zal niet zeggen dat die 30 jaren in één week voorbij zijn gegaan, maar het gaat wel snel.

U stamt nog uit de tijd van de boeren republieken, toen we nog honderden waterschappen in dit land hadden?

Ja, maar alles wat daarover wordt gezegd zie ik als een karikatuur. Het is in de Middeleeuwen begonnen met boeren die de handen in elkaar sloegen omdat anders hun land onder water liep; samen dijkes aanleggen en afvoersystemen. En met een eigen

heffingsstelsel. De invloed van boeren is nog steeds groot, maar dat zie je overal in de wereld waar sprake is van waterorganisaties; ze zijn voor hun boterham nu eenmaal direct afhankelijk van het waterbeheer. Tegelijk is het van groot belang dat we er de komende jaren andere groepen bij weten te betrekken.

De komende jaren? Bestaan de waterschappen dan nog?

Ha, ja, die voortbestaansdiscussie is zo langzamerhand de rode draad geworden in mijn werk bij de Unie en vormde ook de kern van mijn proefschrift. Ik zeg wel eens, maar dan heb ik misschien een glaasje op, we zouden die discussie missen als die er niet meer was.

Maar even serieus...

Die discussie houdt ons bovenal scherp. We hebben nu het OESO-rapport dat ons water governance systeem als voorbeeld voor de rest van de wereld ziet en een minister die zegt van wat goed loopt, daar ga ik niet in rommelen. Daar kan niemand meer gemakkelijk aan voorbij gaan. En tegen D66-ers zeg ik nog wel eens: wat is er nu mooier dan dat mensen in een bepaald gebied zelf beslissen over waterbeheer, wat het moet kosten en hoe het geld besteed wordt. Dat is toch zo democratisch als mogelijk. Wat is daar nu op tegen? Als je het waterbeheer bij provincies onderbrengt, die vele andere taken hebben, het water er op een vrijdagmiddag even bij doen en veel minder op de uitvoering gefocust zijn, dan heeft de overstroming al plaatsgevonden voor men er erg in heeft.

Tja, politiek hé. En nu zitten ze ook nog in de waterschapsbesturen...

Wacht even. Dat weet men hier soms ook niet meer, maar dat hebben wij als waterschappen zelf bedacht, de werkgroep Van der Vliet in de beginjaren van deze eeuw. Met het steeds groter worden van de waterschappen werd het ons duidelijk dat

we van het personenstelsel af moesten. Ik werd hier letterlijk en figuurlijk gebeld door inwoners van Delfland op wie ze moesten stemmen want ze kenden niemand op het stembiljet. Een lijstenstelsel bracht uitkomst, had ook vele andere voordelen, maar daar zou je de politieke partijen niet mee buiten kunnen houden. We hebben toen zelf al gezegd, dat moet je helemaal niet willen, want wij klaagden ook steeds over te weinig aandacht van de politiek voor het waterbeheer. Bovendien wisten wij toen ook heel goed welke politieke kleur onze dijkgraven en db-ers hadden vóór die wetswijziging van 2007. Dus we moeten nou niet net doen alsof de politiek toen mijlver van ons afstond.

Maar...?

Maar we hebben er tegelijkertijd wel bijgezegd dat het naast de politieke lijsten goed is dat in een waterschapsbestuur naast de inwoners ook een paar specifieke categorieën vertegenwoordigd zijn, die buitengewoon veel belang bij de taakuitvoering van het waterschap hebben. Je ziet die categorieën ook terug in de vele andere functionele waterorganisaties die de wereld kent.

U doelt op de discussie in de provincie Zuid-Holland?

Juist! Het systeem is transparant genoeg. Laat de politiek zich vooral met het waterbeheer bemoeien. Dat is belangrijk genoeg en kun je maar beter goed georganiseerd hebben. Dat gaat nu zeer professioneel, vindt de meerderheid. En andere landen willen het maar al te graag zelf zo gaan organiseren.

Tenslotte: water is...

Overal en enorm boeiend! ☺

